

VYBRANÉ ASPEKTY POSKYTOVÁNÍ HUMANITÁRNÍ POMOCI ČESKOU REPUBLIKOU

SELECTED ASPECTS OF PROVIDING HUMANITARIAN AID CZECH REPUBLIC

Dušan VIČAR¹, Miroslav TOMEK², Zdeněk ŠAFAŘÍK³, Jan STROHMANDL⁴

SUMMARY:

The article discusses the importance and principles of humanitarian assistance provided by the Czech Republic beneficiaries abroad. It also covers humanitarian aid in the Czech Republic. Also deals with some important legislation, logistical support and resources to security-related humanitarian assistance. In conclusion, the article cites specific expenses that the Czech Republic provided humanitarian aid to foreign recipients between 2011 and 2015.

KEYWORDS: Humanitarian aid, humanity, governmental and non-governmental humanitarian aid, humanitarian aid base, financial aid

ÚVOD

V historii lidstva najdeme v různých podobách hluboké vnitřní přesvědčení, že je správné pomáhat lidem v krajní nouzi. K nejvýznamnějším lze zařadit např. příkázání všech velkých světových náboženství, myšlenky osvícenství, hnutí za zrušení nevolnictví a otroctví, za práva žen atd. [1]. Smyslem tohoto konání je zastavit a zmírnit lidské utrpení. Jedním z nejvýznamnějších způsobů jak to učinit je humanitární pomoc, která je v [2] definovaná jako činnost vládních i nevládních orgánů a organizací, dobročinných spolků a jednotlivců konaná ve prospěch obyvatelstva určitého regionu, postiženého krizovou situací.

V mezinárodním měřítku, pak i pomoc obyvatelstvu regionů na území jiného státu, strádajícího v důsledku vnitřních či mezinárodních konfliktů. Humanitární pomoc je nedílnou součástí zahraniční politiky České republiky (ČR), která ji poskytuje podle naléhavosti situace a potřeb postiženého státu,

podle možností ekonomiky, disponibilních zdrojů státního rozpočtu, v souladu se zásadami a rezolucemi mezinárodního společenství a s vlastními prioritami a zájmy. Autoři se v článku zabývají vybranými principy a zásadami, které mají rozhodující vliv na její poskytování.

1. PRINCIPY A ZÁSADY POSKYTOVÁNÍ HUMANITÁRNÍ POMOCI

Slovo humanita (lidskost, lidumilnost, láska k člověku) pochází z latinského slova „humanus“, který v překladu znamená člověk, lidský [4]. Dominantní hodnotou je tedy lidský život. V současnosti s termínem humanita můžeme spojit bezplatně poskytovanou pomoc – pomoc humanitární. Jejím cílem je zajistit základní životní potřeby člověka. Tento termín je velmi často spojován s pomocí osobám postiženým mimořádnou událostí (MU).

Humanitární pomoc a její poskytování je projevem lidskosti, jedná se o solidaritu vůči lidem postiženým mimořádnou událostí.

¹ Dušan Vičar, prof. Ing., CSc., Tomas Bata University in Zlín, Faculty of Logistics and Crisis Management, Department of Population Protection, Uherské Hradiště, Czech Republic, tel.: + 420 576 038 072, e-mail: vicar@flkr.utb.cz.

² Miroslav Tomek, doc. Ing., PhD., Tomas Bata University in Zlín, Faculty of Logistics and Crisis Management, Department of Population Protection, Uherské Hradiště, Czech Republic, tel.: +420 576 038 073, e-mail: tomek@flkr.utb.cz.

³ Zdeněk Šafařík, RNDr., Ph.D., Tomas Bata University in Zlín, Faculty of Logistics and Crisis Management, Department of Population Protection, tel.: + 420 576 032 090 safarik@flkr.utb.cz.

⁴ Jan Strohmandl, Ing., Ph.D., Tomas Bata University in Zlín, Faculty of Logistics and Crisis Management, Department of Population Protection, tel.: +420 576 038 073, e-mail: strohmandl@flkr.utb.cz.

Humanitární pomoc je souhrn opatření v materiální, duchovní, zdravotní, sociální a právní oblasti, které poskytují jednotlivci, skupiny, spolky, státní i nestátní organizace ve prospěch obyvatelstva, postiženého následky mimořádných událostí.

Systém humanitární pomoci ČR je vybudován na základních humanitárních principech [4]:

- humanitární pomoc je prováděna v souladu s principy mezinárodního humanitárního práva, podle zásad humanity (cílem je záchrana lidských životů, především nejzranitelnějších osob – žen a dětí), nestrannosti (pomoc se poskytuje výhradně na základě potřeby bez jakékoliv diskriminace), neutrality (humanitární pomoc nestrání žádnému aktérovi konfliktů a neupřednostňuje některé skupiny obyvatelstva), rovnosti a nediskriminace (pomoc se neřídí politickými ani jinými zájmy dárce ani příjemce), respektujíc Všeobecnou deklaraci lidských práv, pro poskytnutí humanitární pomoci státu jsou rozhodující potřeby obětí krizových jevů (vyjádřené oficiální výzvou národních, resp. mezinárodních institucí):
  - způsobených přírodními katastrofami (zemětřesení, záplavy, sucho atd.),
  - způsobených člověkem (války, ozbrojené konflikty atd.),
  - způsobných strukturálními krizemi (politickými, ekonomickými nebo sociálními).
- poskytování humanitární pomoci je dobrovolným projevem solidarity a není podněcované snahou o získání finančního prospěchu.

Při rozhodování o tom, či a jakou formu humanitární pomoc poskytnout je rozhodující schopnost orgánů země postihnuté krizovým jevem řešit tento krizový jev. Účelem této činnosti je pomáhat osobám, které se ocitly v tísní, a to bez ohledu na jejich státní příslušnost, vyznání, pohlaví, věk, politickou příslušnost či etnický původ. Pomoc musí být nevratná, bezplatná a ničím nepodmíněná.

Významnou úlohu při poskytování humanitární pomoci sehrává Evropská unie (EU), jejím členem je i ČR. Každoročně se humanitární pomoc EU dostane více než 120 milionům lidí. Orgány EU spolu se členskými zeměmi Unie jsou největšími dárci humanitární pomoci na světě. I přesto nepředstavuje tato pomoc ani 1 % celkového ročního rozpočtu EU – tedy něco málo přes 2 eura ročně na každého občana EU [5].

2. PRÁVNÍ RÁMEC POSKYTOVÁNÍ HUMANITÁRNÍ POMOCI

Právní základ pro humanitární pomoc poskytuje článek 214 Smlouvy o fungování EU. Před Lisabonskou smlouvou byl právním základem článek 179 Smlouvy o založení Evropského společenství. Právním základem pro zřízení Evropského dobrovolnického sboru humanitární pomoci je čl. 214 odst. 5. Článek 21 Smlouvy o EU stanoví zásady pro veškerou vnější činnost EU (čl. 21 odst. 2 písm. g) upravuje humanitární činnost) [6].

Humanitární pomoc má nejčastěji krátkodobý charakter a je reakcí na mimořádné události, které způsobili utrpení obyvatelstva. Plnění úloh souvisejících s humanitární pomocí je z právního hlediska v ČR řešené následujícími nejvýznamnějšími předpisy:

- Zákon č.151/2010 Sb., o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí a o změně souvisejících zákonů.
- Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru ČR a o změně některých zákonů.
- Nařízením vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníky osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva.
- Nařízením vlády č. 527/2002 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníky osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva.
- Usnesení vlády ČR č. 458 ze dne 9. května 2001, k návrhu zapojení ČR do mírových a záchranných operací a humanitární pomoci.
- Rezoluce Valného shromáždění OSN č. 57/150 ze dne 16. prosince 2002, o posílení efektivity a o koordinaci pomoci při mezinárodních vyhledávacích a záchranných operacích (Metodika INSARAG).
- Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR a náměstka ministra vnitra č. 45 ze dne 9. 10. 2003,

kterým se stanoví zásady pro vytváření odřadů HZS ČR pro poskytování pomoci mezi kraji v rámci ČR a při zapojení ČR do mezinárodních záchranných operací ve znění pokynu generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR a náměstka ministra vnitra č. 7 ze dne 2. 2. 2004.

Humanitární pomoc je v [7] definovaná jako opatření, realizovaná za účelem pomoci obyvatelstvu postiženému mimořádnou událostí, v jejichž rámci se využívají lidské a materiální zdroje. Z uvedené definice vyplývá, že humanitární pomoc představuje aktivity, které jsou bezprostřední reakcí na humanitární krizi.

3. DRUHY HUMANITÁRNÍCH POMOCÍ A JEJICH ZABEZPEČENÍ

Úkoly MV ČR v oblasti humanitární pomoci v rámci ČR plní Ministerstvo vnitra Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR (MV GR HZS ČR). V rámci mimovládních organizací existuje v ČR celá řada humanitárních a jiných organizací. K nejvýznamnějším lze zařadit např. organizace Charita ČR, ADRA, Česká biskupská konference, Ekumenická rada církví, Český červený kříž, Lékaři bez hranic, Magna, Děti v tísní, Omega plus a další. Spolupráce se projevuje hlavně ve vytváření týmů dobrovolníků, které jsou použitelné při odstraňování následků mimořádných událostí a krizových situací (např. týmy dobrovolníků pro přímou materiální pomoc, pracovní dobrovolné výpomoci a vytváření psychosociálních intervenčních týmů).

Humanitární pomoc může být členěna z různých hledisek. K nejvýznamnějšímu členění lze zařadit její rozdělení na vnitřní a zahraniční.

Vnitřní humanitární pomoc může být vládní (poskytovaná ze státního rozpočtu) a nevládní (poskytovaná nevládními organizacemi či nadacemi) nebo kombinovaná a je charakterizovaná:

- humanitární pomoc lze poskytovat a přijímat k uspokojování základních životních potřeb obyvatelstva a k obnově území postižených MU formou věcných nebo finančních prostředků, služeb nebo speciálních prací,
- humanitární pomoc je poskytována bezplatně orgány státní správy a orgány územních samosprávných celků, právníky osobami, podnikajícími

fyzickými osobami, nevládními a neziskovými organizacemi, sdruženími občanů, skupinami osob a jednotlivci na základě výzev nebo z vlastní iniciativy formou nabídek,

- přehled nabídek a požadavků na humanitární pomoc vedou státní orgány, orgány územních samosprávných celků a humanitární organizace,
- sbírky pro humanitární pomoc (dle zákona o veřejných sbírkách a loteriích atd.) konají humanitární organizace na základě aktuálních požadavků z postižených oblastí. Humanitární pomoc z těchto sbírek je soustřeďována ve skladech organizačních složek státu, v konkrétním případě lze z důvodu účelnosti humanitární pomoc soustředit ve skladech humanitárních organizací,
- nakládání s humanitární pomocí od oznámení nabídky poskytovatelem po její výdej příjemci orgány státní správy, orgány územních samosprávných celků nebo humanitární organizace zajišťují tak, aby bylo vyloučeno její zneužití a zabráněno jejímu znehodnocení. Přitom se bezodkladně řeší místo určení, způsob doručení adresátům a výdej příjemcům humanitární pomoci.

Obsahem humanitární pomoci může být poskytnutí:

- věcných prostředků (základní předměty pro postižené obyvatelstvo),
- finančních prostředků (nejčastěji k nákupu základních předmětů),
- duchovní (náboženské) útěchy - cílem náboženské pomoci je poskytování duchovní služby a náboženské posily člověku v mimořádných situacích. Provádí ji duchovní personál. Jde nejen o pomoc raněným a umírajícím, ale i o pomoc personálu, provádějícímu záchranné práce. Při poskytování náboženské pomoci je vhodné vytvořit vazby mezi státními a církevními orgány a organizacemi a umožnění církvím poskytovat náboženskou pomoc v místech MU,
- psychologické pomoci - pomoc v této oblasti potřebují nejen postižení obyvatelé, ale i záchranáři, kteří pomoc realizují. Psychologickou pomoc realizuje psychologická služba HZS ČR, církve, nevládní organizace a občanská sdružení. Jsou vytvářeny psychosociální intervenční týmy v rámci krajů. Jejich cílem je psychologická pomoc obyvatelstvu postiženému mimořádnou událostí, poskytovat psychologickou pomoc obětem mimořádných událostí, jejich příbuzným

a blízkým. Základní složkou jsou profesionální psychologové HZS ČR a s nimi spolupracující síť dobrovolných pracovníků,

- poradenské pomoci (např. pojištění, likvidace následků, nakládání s vysoušeči, atd.).

Za vnitřní humanitární pomoc zodpovídá MV ČR. Úkoly MV ČR v oblasti humanitární pomoci plní MV-GŘ HZS ČR, které ve spolupráci s nevládními organizacemi v případě vzniku MU musí vytvořit systém poskytování adresné a efektivní humanitární pomoci postiženému obyvatelstvu s využitím odpovídajícího informačního systému evidujícího nabídky, poptávky a jejich cílené aktuální využívání.

Nevládní organizace (humanitární, církevní a charitativní organizace) jsou schopny v případě potřeby plnit následující úkoly a činnosti při pomoci obyvatelstvu postiženému mimořádnou situací:

- pořádat sbírky humanitární pomoci v jeho prospěch,
- provádět a organizovat dopravu materiální pomoci na místo určení [8].

Porovnáme-li obsah pojmu humanita s termíny charitativní a dobrovolná pomoc, je zřejmé, že na rozdíl od nich, má humanita velmi úzkou působnost. Základem je pomoc jiným v nouzi, ale díky definici v oblasti právní pouze v přesně vymezených hranicích. Z hlediska integrovaného záchranného systému v podmínkách ČR je toto omezení rozděleno do těchto základních sektorů: voda/hygiena, potraviny/výživa, obydlí, zdravotní péče a psychosociální pomoc [9].

Česká republika poskytuje do zahraničí humanitární pomoc na bilaterální úrovni nebo prostřednictvím mezinárodních organizací. Kontaktním místem ČR pro mezinárodní organizace a jejich operační centra (jako jsou ERCC, NATO-EADRCC, MAAE, UN-OCHA atd.) je operační a informační středisko (OIS) MV-GŘ HZS ČR, které [10]:

- přijme informaci o potřebě humanitární pomoci,
- v dohodě s MZV připraví návrh na poskytnutí pomoci,
- aktivně spolupracuje mezinárodní organizací při přípravě, koordinaci a realizaci humanitární pomoci.

MV GŘ HZS ČR v průběhu realizace poskytování humanitární pomoci stále spolupracuje s MZV, které zajišťuje:

- komunikaci se zastupitelským úřadem,
- informace ze státu postiženého krizovým jevem,
- víza pro členy záchranné jednotky,
- víza pro doprovod materiální humanitární pomoci,
- protokolární předání humanitární pomoci atd.

Úkoly v oblasti poskytování humanitární pomoci do zahraničí tak, jak už bylo uvedeno, plní MV ČR v úzké součinnosti s MZV. K základním formám pomoci do zahraničí, které ČR využívá, patří:

- finanční (o poskytnutí finanční humanitární pomoci do zahraničí rozhoduje MZV ČR ve spolupráci s MV GŘ HZS ČR. Pomoc je většinou poskytována prostřednictvím mezinárodních organizací nebo přímo na bankovní konto určené postiženým státem),
- materiální (je poskytována na základě konkrétní žádosti postiženého státu, která je následně českou stranou zvážena a humanitární pomoc je případně ČR poskytnuta. O materiální humanitární pomoci také rozhoduje MV ČR v dohodě s MZV ČR),
- expertní (jsou připraveny speciální typy odřadů. Odřady jsou vždy složeny tak, aby odpovídaly potřebám v místě MU - USAR team, CBRN modul, požární modul, povodňový modul, atd.). Členy odřadu jsou hlavně příslušníci HZS ČR a dále mohou být součástí odřadu také lékaři – traumatologové, příslušníci kynologických brigád, Policie ČR, apod.),
- kombinovaná (kombinace předcházejících forem pomoci).

Poskytnutí humanitární pomoci do zahraničí je také politickým rozhodnutím ČR, poskytuje se vzhledem k politické situaci ve světě a vzhledem ke vztahu ČR a státu postiženého krizovým jevem.

Přímá humanitární pomoc je jednou z forem humanitární ochrany. Jejími dalšími prvky jsou:

- humanitární přítomnost,
- ochranný doprovod obyvatel,
- monitoring lidských práv,
- veřejná obhajoba práv jednotlivců.

4. ZÁKLADNÍ HUMANITÁRNÍ POMOCI ČESKÉ REPUBLIKY

Jedním z předpokladů pro zabezpečení a následnou realizaci humanitární pomoci je mimo jiné i odpovídající logistická podpora. Logistiku humanitární pomoci je možné charakterizovat jako soubor činností, jejichž

cílem je s přiměřenými náklady zajistit, aby věcné zdroje byly v požadovaném rozsahu, čase, množství a kvalitě ve správném místě humanitární pomoci.

Zahrnuje systém, jehož základem jsou síly a prostředky. V rámci ČR lze k nim zařadit:

- Národní základnu humanitární pomoci ve Zbirohu, která je v činnosti od listopadu 2010 a vznikla za účinné pomoci EU a umožňuje HZS ČR [11]:
  - efektivně přijímat technickou a věcnou pomoc poskytnutou ČR, institucím, firmám, občanům a jiným příjemcům, organizovat její urychlené převzetí, rozřídění a případné uskladnění,
  - zabezpečit efektivní shromáždění, expedici a dopravu věcné a materiální pomoci do zahraničí, zejména expedici do kteréhokoliv státu EU či jinam do světa, kde bude věcné pomoci zapotřebí,
  - zdokonalit veřejné služby poskytované v oblasti odstraňování následků krizových událostí, a to zkrácením doby reakce, zvýšením efektivnosti a zlepšenou koordinací příjmu, zrychlením manipulace a distribuce humanitární pomoci.
- Skladovací a opravárenské zařízení Olomouc (SOZ GR HZS ČR), které je účelovým zařízením MV GR HZS ČR pro skladování, hospodaření, opravy a evidenci materiálu.

Obr. 1 Národní základna humanitární pomoci Zbiroh [19]

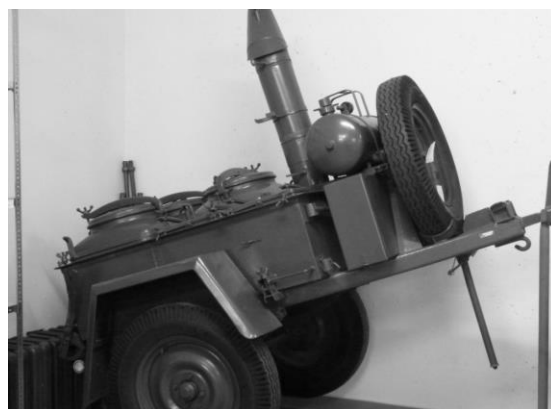
- Řídí sklady materiálu, které zabezpečují skladování, ošetřování a obměnu materiálu pro potřeby HZS ČR ale i celého integrovaného záchranného systému. Toto zařízení se stalo součástí HZS ČR v roce 2001, kdy byla oblast civilní ochrany převedena z působnosti Ministerstva obrany ČR do působnosti MV ČR. Tyto materiální základny humanitární pomoci se

nacházejí ve skladech v lokalitách Drahanovice, Skuteč, Kamenice u Prahy, Hluboká nad Vltavou, Vlastislav, Vizovice, Kroučová a nově Jihlava [12], [19].

Ve vztahu k humanitární pomoci Skladovací a opravárenské zařízení GR HZS ČR Olomouc zajišťuje:

- skladování a udržování materiálu vyčleněného pro nouzové přežití obyvatelstva a materiálu pro záchranné a likvidační práce,
- skladování materiálu vyčleněného pro ostatní humanitární pomoc,
- skladování materiálu vyčleněného do pohotovostních zásob Správy státních hmotných rezerv,
- součinnost při odesílání humanitární pomoci do zahraničí,
- příjem zahraniční humanitární pomoci, její skladování, distribuci a přepravu,
- nakládání s nově pořízovaným majetkem, jeho skladování a distribuce,
- v případě krizových situací a potřeb poskytuje své skladové prostory občanským sdružením a charitativním organizacím,
- udržování a skladování využitelného materiálu civilní ochrany pro složky IZS, zejména pro zařízení civilní ochrany.

K tomuto účelu jsou ve skladech Skladovacího a opravárenského zařízení GR HZS ČR Olomouc jsou uloženy zásoby materiálu pro ubytování 750 osob včetně jejich dočasného vstrojení, prostředky pro náhradní zdroje elektrické energie, prostředky pro osobní hygienu, pro zemní a úklidové práce nebo pro poskytnutí nezbytné první pomoci, prostředky pro přípravu a výdej stravy (obr. 2).

Obr. 2 Polní kuchyně PK 26 H

Dále je ve skladech neustále připraven základní materiál pro pomoc při vzniku

jakékoliv krizové situace k záchraně lidských životů a odstraňování škod (obr. 3). Jsou zde v dostatečném množství připraveny příkrývky, lehátka, vysoušečů zdiva, protipovodňové pytle, stany, vaky na vodu, elektrocentrály, ženíjní a úklidové nářadí a náčiní, dezinfekční prostředky atd. Zařízení disponuje také prostředky na ochranu obyvatelstva při odstraňování následků ptačí chřipky, jako jsou speciální ochranné oděvy, sběrné nádoby, respirátory, rukavice, dekontaminační rohože atd.

Pro okamžité potřeby HZS ČR přebírá postupně SOZ GR HZS ČR i materiál Správy státních hmotných rezerv [13].

Obr. 3 Uložení výstroje ve skladu Základny humanitární pomoci Drahanovice

5. FINANČNÍ ZABEZPEČENÍ HUMANITÁRNÍ POMOCI ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU

Vládní humanitární pomoc ČR do zahraničí je realizována z finančních zdrojů alokovaných v rozpočtu MZV ČR. O uvolnění či přesunu finančních prostředků z této kapitoly státního rozpočtu rozhoduje v závislosti na povaze katastrofy ministr zahraničních věcí nebo vláda. Z tohoto rozpočtu lze financovat zejména tyto formy humanitární pomoci poskytované do zahraničí [14]:

- materiální pomoc poskytnutím potřebného majetku ve formě daru do postižené oblasti po vzniku MU,
- peněžní dary do zahraničí,
- finanční příspěvky veřejným institucím a nevládním neziskovým organizacím v zahraničí,
- příspěvky mezinárodním organizacím a integračním seskupením,
- dotace nevládním neziskovým organizacím v ČR na poskytování humanitární pomoci do zahraničí státům mimo EU a Evropský hospodářský prostor,
- zapojování do mezinárodních záchranných operací vysíláním záchranářů nebo odborníků s potřebným vybavením.

Přehled podpořených humanitárních projektů, počet zemí a celkové finanční prostředky, které byly poskytnuty ze státního rozpočtu v letech 2012 - 2015 jsou uvedeny v tabulce 1.

Tabulka 1

Přehled čerpání prostředků z rozpočtu MZV ČR

Zdroj: Upraveno podle [15, 16]

Rok	Celkem Kč (mil.)	Celkem humanitárních projektů	Počet zemí
2015	89,88	43	23
2014	83,58	35	26
2013	73,0	27	30
2012	72,8	33	21

Na rok 2016 byl vyčleněn rozpočet na humanitární pomoc poskytovanou do zahraničí ve výši 73 milionů Kč, z toho [17]:

- 5 milionů Kč z humanitárního rozpočtu MZV ČR na pomoc Řecku a 5 milionů Kč pro Turecko na podporu řešení uprchlické krize.
- na 16 dotačních projektů humanitární pomoci v roce 2016 v celkové výši 35 milionů Kč:

- na pomoc pro Irák a Sýrii bylo schváleno šest projektů (15 milionů Kč), z toho tři do Sýrie, dva do Iráku a 1 pro syrské uprchlíky v Jordánsku,
- na obnovu Barmy/Myanmaru a Nepálu po loňských katastrofách bylo podpořeno pět projektů (10 milionů Kč), tři pro Nepál a dva pro Barmu/Myanmar,
- na komplexní humanitární krize bylo podpořeno 5 projektů (10 mil. Kč), po jednom ve Středoafričské republice, Jižním

Súdánu, a Ugandě (pro jihosúdánské uprchlíky), dva v Etiopii (z toho jeden rovněž pro uprchlíky z Jižního Súdánu).

ZÁVĚR

Humanitární pomoc je jedna z forem pomoci obyvatelstvu, které bylo postihnuté krizovým jevem. Cílem humanitární pomoci je zamezit ztrátám na životech a zmírnit lidské utrpení způsobené přírodní či lidmi způsobenou katastrofou nebo ozbrojeným konfliktem [18]. Dále jde též o pomoc zemím a regionům zasaženým dlouhodobou, komplexní humanitární krizí. Její poskytování v ČR, ale i

v zahraničí se řídí právními předpisy ČR a mezinárodními smlouvami. Hlavním gestorem vedle MZV ČR je MV GŘ HZS, které disponuje příslušným lidským potenciálem a materiálním a technickým vybavením. Významnou úlohu z hlediska personálního zabezpečení a poskytnutí finanční podpory sehrávají i nevládní organizace a sdružení. Při poskytování humanitární pomoci musí být dodrženy určité zásady. K nejvýznamnějším lze zařadit solidaritu, úctu k lidské důstojnosti, rovnost a toleranci. Poskytnutá humanitární pomoc bez ohledu o jaký druh a formu jde, musí být bezpečná, efektivní, přínosná a rychlá.

LITERATURA

- [1] PAZDERKA, J.: *Evropská unie a humanitární pomoc*. Učební modul [on-line] [cit. 07-06-2016]. Dostupné z: https://www.varianty.cz/download/docs/110_euromodel-evropska-unie-a-humanita-rni-pomoc.pdf.
- [2] Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení a plánování obrany státu. MV ČR Odbor bezpečnostní politiky. Praha: 2008 [on-line] [cit. 07-06-2016]. Dostupné z: www.mvcr.cz/terminologicky-slovník-krizove-řízení-a-planování-obrany-statu.aspx.
- [3] Slovník-cizích-slov-online.net [on-line] [cit. 07-08-2016]. Dostupné z: <http://slovník-cizích-slov-online.net/humanita>.
- [4] Humanitární pomoc SR - Systém humanitární pomoci SR [on-line] [cit. 07-08-2016] Dostupné z: <http://mvro.sk/sk/humanitarna-pomoc/humanitarna-pomoc-sr?showall=&start=1>.
- [5] *Humanitární pomoc a civilní ochrana* [on-line] [cit. 07-06-2016]. Dostupné z: http://europa.eu/pol/hum/index_cs.htm.
- [6] Evropský parlament. Humanitární pomoc [on-line] [cit. 07-06-2016]. Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/cs/displayFtu.html?ftuId=FTU_6.3.2.html.
- [7] Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- [8] MARTÍNEK, B., LINHART, P. a kol.: IOO Lázně Bohdaneč: *Ochrana obyvatelstva*. MODUL E. Učební pomůcka pro vzdělávání v oblasti krizového řízení. Praha: MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2006.
- [9] SMETANA, M.: Humanitární pomoc při zvládání rozsáhlých mimořádných událostí. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství v Ostravě, 2013, 1. vydání. ISBN 978-80-7385-138-5.
- [10] Pravidla pro poskytování humanitární pomoci do zahraničí [on-line] [cit. 07-06-2016]. Dostupné Z: <http://www.usar.cz/webmagazine/kategorie.asp?idk=196>.
- [11] Cíle projektu Národní základna humanitární pomoci [on-line] [cit. 07-06-2016]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/informacni-servis-projekty-cile-projektu-narodni-zakladna-humanitarni-pomoci.aspx>.
- [12] Základna logistiky Olomouc [on-line] [cit. 07-06-2016]. Dostupné z: <http://www.pozary.cz/clanek/8479-zakladna-logistiky-olomouc/>.
- [13] MV-generální ředitelství HZS ČR. Slavnostní otevření areálu HZS ČR v Jihlavě [on-line] [cit. 07-06-2016]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/slavnostni-otevreni-arealu-hzs-cr-v-jihlave.aspx>.
- [14] Humanitární pomoc [on-line] [cit. 07-06-2016]. Dostupné z: <http://www.usar.cz/webmagazine/kategorie.asp?idk=571>.
- [15] Humanitární pomoc ČR poskytnutá do zahraničí v roce 2015 [on-line] [cit. 07-06-2016]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/vyrocní_souhrny_hp/humanitarni_pomoc_cr_poskytnuta_do_2.html.
- [16] Humanitární pomoc ČR poskytnutá do zahraničí v roce 2014 [on-line] [cit. 07-06-2016]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/vyrocní_souhrny_hp/humanitarni_pomoc_cr_poskytnuta_do_1.html.
- [17] Humanitární pomoc v průběhu roku 2016 2015 [on-line] [cit. 07-06-2016]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/humanitarni_pomoc_v_prubehu_roku_2016.html.
- [18] Humanitární pomoc [on-line] [cit. 07-06-2016]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/.
- [19] Výroční zpráva Skladovacího a opravárenského zařízení GŘ HZS ČR Olomouc za rok 2015. Olomouc: SOZ GŘ HZS ČR, 2015.